

יוצרים שכה הרבה דשו בהם. אין מחברנו נוטה לצמצם עצמו לאספקט מסוים אלא מבקש הוא לתת לנו פאנוראמה רחבה במידת האפשר בתחום המסה. וראויים לציון מיוחד מאמרו על סטנדל והבייליזם ומסתו הרחבה על היינה, העשויה במתכונת פסיפס.

על אף השימוש המופלג במובאות, כמעט אין המחבר טורח להביא לפנינו מראי מקומות או ביבליוגרפיה, דבר שהיה הופך מסות אלו לאמצעי־עזר ראשוני לקוראים להתעמקות נוספת ביוצרים אלה. כמעט אין לפנינו מובאות טקסטואליות מן היוצר עצמו במטרה להוכיח תיזה זו או אחרת שהעמיד המבקר. כן מתמיהה היא נהייתו של המבקר למצוא קישורים בין היוצר הנדון ליהדות — אם כאפולונוטיקן, במסה על היינה, אם כקטיגור על קנוט המסון, ש"סר" בסוף ימיו. ודאי מוצאים היינו ענין רב במחקר מיוחד על היחס שבין יוצר מסוים ליהדות, אך ההבלעות המתמידות של הערות אלו בכל אחת משבע עשרה המסות מעוררות בקורא העברי תחושה "לא נוחה", משום־מה.

לשוננו של מר י. קשת בהירה ורוהטת. אף ראוי לשבח בה את היעדרן של הלועזיות והמליציות המיותרת שפשטה בבקורת שלנו. כמעט תמיד מבנה המסה בהיר והגיוני ומקל על העקיבה אחר מהלך הדיון.

על אף ההסתייגויות שהוזכרו, ראוי ספר זה להיקרא — בעיקר עליידי תלמידים בבתי־ספר גבוהים — וזאת בגלל הצורה המונוגרפית, הניסוח הברור, הסגנון המרתק, והגיוני להתעניינות רחבה יותר ברוחות המערב.

י. א.

שני אנשים

ד. דיהאמל, מחבר "שני אנשים", ניהן בכושר אבחנה נדיר של תגובות סיפוסיות אדם שונים, של המצבים שהם מועמדים בהם. אף שהרומן יש בו סיפור־מעשה שהשתלשלותו הגיונית, הנה עלילתו כמו מחולקת פרקים־פרקים, שכל אחד מהם הוא ניתוח שלם ומפורט של תגובות הגיבור או

רוחות המערב

הבה נהיה כנים עם עצמנו: אין השעה משקת לה לבקורת הספרותית העברית. דורנו דור של רצנוזיסטים הבהולים לרשום את רשימותיהם ו"להתפרסם". אין זמן, יש "להספיק", ומוספיה־ספרות בעתונות היומית מעמידים להם להללו כר נרחב להתגדר בו. אפשר בשל כך אתה חוור ומברך מדי פעם על יציאת ספר של מסות־בקורת בעלות נשימה ארוכה יותר.

לפנינו כאן 17 מסות, בעלות רמה עיונית שונה, אשר כוונתן להעמיד מתוכן את תכונתו היסודית של המערב היוצר, כדברי המחבר בהקדמתו. למעשה, לפנינו אוסף מקרי, פחות או יותר, של מסות שנצטברו בידינו של המחבר ותחום עיסוקן העיקרי — הספירות הלאטינית והגרמנית. שאם לא כך אין להבין את היעדרם של סרוונטס, ראבלה, פלופר, באלזאק, או את היסורם המפתיע של יוצרים אנגלים או אמריקאים הנמנים אף הם על "המערב היוצר". מכל מקום, לא היתה כאן הכוונה להעמיד ספר מקיף על יצירת המערב אלא לתת דיגום מובהק מתוכה — ובזאת הצליח המחבר.

המאחד את המסות שלפנינו הוא הנתינה הפורטרטית של היוצרים. המחבר מעמיד את דמותו הכללית של היוצר בתוך מערכת הפרטים הביוגרפיים שלו והתנאים ההיסטוריים של תקופתו. במסה על מוניטין — שהיא מן היפות שבספר — הרי לפניך תיאור רומניסטי כמעט של דמות וומן, ממין זה הן המסות על לאונרדו דה־וינצ'י, זולא, קנוט האמסון, סטיפן צוייג ואחרים. ממילא כמעט אין לפנינו עיון מפורט בתכונה זו או אחרת של היצירה אלא נתינה כוללת של היוצר כפנומן מיוחד בתוך מרחב מחייתו הממשי והרוחני. האינפורמציה — המעניינת ששלעצמה — רבה כאן על המחקר הסטטי. והכל.

נטיה זו של המחבר אין בה כדי להצדיק במלואה כתיבת מסה נוספת בתחומם של

* ישרון קשת: רוחות המערב; הוצאת עם־עובד, ת"א, תשכ"א; 329 עמ'.
 * ישרון קשת: רוחות המערב; הוצאת עם־עובד, ת"א, תשכ"א; 329 עמ'.